

Marner Simonsen hefur ongandið arbeiði í nýggja sjúkrahúsbýgninginum, bert í t. gamla

Seks ferðir hevur hann fingið bót fyri at koyra ov skjótt. Honum dámar best heimgjörðar fiskabollar í karrysós, og hann sigur, at kvinnur eru í besta blóma tá tær eru 25 ár, og eiga at fá børn tá.

Hann fór fyrst í læru sum elektrikari, men endaði sum serlækni í kvinnsjúkum og sum barnakonulækni.

Marner Simonsen er 70 ára gamal. 1. oktober er hansara seinasti starvsdagur á Landssjúkrahúsinum í Havn.

Marner Simonsen er longu verið í Norðsjónum og farin at njóta sitt oðum á Marknagili í Havn. Hann er júst afturkominn eftir ein 14 daga langa ferð við rannsóknarskipinum Magnus Heinason. Teir hava

gjørt royndir við at turka laks. Laksurin er skorin í tunnar flisar, og hevur hingið uppi í tveir mánaðar.

Vit hava eisini frætt, at manningum dámar óføra væl at gera mat. Og her fara vit ikki skeiv.

- Einkin er sum ein góð okkassetik stókt uppá minni máta, sigur Marner. Eg koyri hana í ovnin við einum hitamáta í miðuni. Tá máttin visir 62 hitastig er hon passalig. Ljósareyð og moyr. Tí sósina brúki eg ikki suppterning, men soðir frá steikini.

Við eini flösku av Chateau Bel-Air afturvíð, er hetta ein frálikur sunnudagsdøgurði, sigur Marner Simonsen.

Hann greiðir frá, stutt og kvikliga. Eyguni glógvá, og fyrrkileði stramar eitt sindur um búkin. Tað sæst á manningum, at honum dámar væl ein góða bita.

Í hjallinum hevur hann

Læra til lækna

Marner gjørdist studentur í 1940. Áttálin var at hann skuldi læra til elektroverkføring og hevði fingið lærupláss, sum elektríkari hjá Leif Mohr í Havn.

- Dagin fyrir eg skuldi byrja kom eg at tosa við onkran, sum eisini skuldi í læru har. Hesin helt tað vera spennandi at fara at klára í pelum og sovorði. Tá eg hoyrði hetta, slerið meg í øllum. Eg gjørdi beint, og slapp mær burtur, so skjótt til bar. Um eg ikki gjørdi so, hevði eg kanska verið har enn.

Hann fór í staðin á sjúkrahúsið í Havn at læra til lækna. Tá varð frálæra givin í Føroyum meðan, prótøkan var tikin í Íslandi.

Í 1949 gjørdist hann lógur sum skurilækni. Síðan arbeiðdi hann í Føroyum og í Danmark samstundis sum hann gjørdi seg tíðan við útbúgvina. Í 1967 var hann 44 ára gamal, giftur og hevði eina dóttur. Hann

var eisini útbúgvinn serlækni í kvinnsjúkum og sum barnakonulækni.

Læknastíð

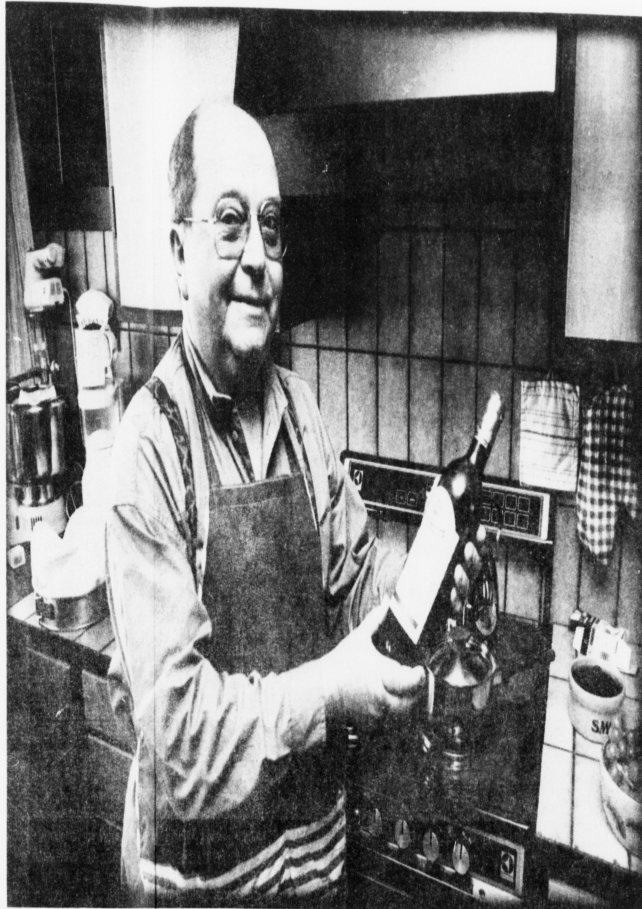
Marner Simonsen hevur arbeiðt sum kommunulækni ymsastaðni í Føroyum. Millum annað á Eidi og var í Klaksvík í 1952, tá læknastíð byrjaði.

Men stríðið við hann ikki tosa so nógv um.

- Eg var bert 30 ára gamal, og vildi ikki finna meg í øllum. Eg gjørdi beint, og slapp mær burtur, so skjótt til bar. Um eg ikki gjørdi so, hevði eg kanska verið har enn.

Marner minnst tíðina í Klaksvík, sum sera spennandi. Ferðasambandið var vánaligt millum oyggjarnar, og hann minnst óveðursstítna tá hann noyddist út í Kirkju at gera eina úskrivning.

Hann gloymur heldur ikki tíðina í Arnafelli. Ein maður var dotin onan á Skriningsdali, og bót vóru send eftir lækna.

Allar innlagðar

Marner Simonsen hevur verið evnasamur kvinnsjúkni í Føroyum í umleið 15 ár. Tá hann kom heim úr Danmark í 1967, var mest sum einki gjørt á hesum økinum. Tað fyrsta hann syrgdi fyri var, at allar barnakonur skuldu innleggast.

- Kvinnur, sum vóru við barn, áttu sum oftast heima, við hjálpi frá kommunulækna og ljósmóðir. Tað var ikki altíð, at hetta gekk so væl. Ferðasambandið var ringt og torført var at fá fatur á hjálprættundis.

Tá vórðu kvinnurnar heldur ikki innlagðar útán so, at okkurt serliga álvarslegt var áfát.

- Tað fyrsta eg gjørdi var at syrgja fyri, at allar, sum skuldu hava barn vórðu innlagðar. Og úrslitið vísir seg skjótt.

- Bæði konur og børn komu leittari frá føðingini.

Nógv broytt

Læknasíðin hevur broytt seg nógv hesi árin Marner Simonsen hevur starvast sum lækni. Hann sigur at fyrr vórðu flestu kvinnur lagdar undir skurð. Í dag verða tær flestu viðgjórdar við heilivági.

- Eg havi ír at gera, ná eg fari frá, sigur Marner Simonsen. Honum dámar væl at gera mat, og at byggja modellir.

- Vit vita lítið um menn í hesum aldrinum. Men kvinnunum kunnu vit hjálpa. Kvinnur í skiftisárinum eru eitt sera spennandi øki. Tær eru út at fara til gongu, upp um fjallið og oman í bygdina. Teir komu ikki fram á mannin fyrr enn um fyrra tíðina um náttina. Og síðan við einum 20-túsara til Klaksvíkar. Klokkan átta morgunin eftir vóru teir aftur á sjúkrahúsinum í Klaksvík. Tibetur hevði maðurin ikki fingið so stórt mein av hesum langa túrinum, sigur Marner.

- Eg veit, at viðgjørd við hormonum er nógv umrødd, men eg haldi, at hesin heilivágurin hjálpir nógvum.

-Nógvur tora ikki at greiða frá trupuleikunum, tá tær koma til mín. Men eg veit sum oftast hvat sum bagir, og tá eg so spyrji, koma tær á glóð. Ungdómurin er nógv friari. Ungar kvinnur hava ikki trupult við at tosa opið.

Fáa ikki børn

Um fimta hvørji hjón í Føroyum hava iðt við at fá børn. Marner sigur, at hetta er eitt øki, sum tey næstan ikki hava gjørt nakad við tey seinastu tvey árin, tí spart verður innan heilsuverkið.

Men royndir hava verið gjørdar við at hjálpa nokrum.

Marner Simonsen hevur

gjørt millum 200 og 300 insektmeringar á Landssjúkrahúsinum.

- Eingin dugur er í sáðnum hjá manningum, og tí verður fremmandar sáðkyknir spreiddar upp í livimóðurnar hjá kvinnuni.

- Men eg veit bert um, at tað hevur eydnast mætt at fá eitt barn burtúr á henda hátt, sigur Marner.

Síðin er fryst tá vit fáa tað úr Danmark. Kanska er tað tí so lítið spýrt burtúr, heldur hann.

Men hvat við at nýta føroyskt sáð?

- Ent tú ert, tað hevði ikki latið seg gjørt. Tá fóru allar føroyingar at líkjast hvørtjum øðrum.

Eg sjálur hevði útán íva eisini fingið ábyrgðina av at eiga okkurt av børnum, fleiri Marner.

Hann hevur eisini hjálpt hjúnum, sum ikki fáa børn við at senda tey antin til Danmarkar og Ongland. Har verður eftirgjórdur gíturður gjóður (reagentglasbóm).

Duga ikki at taka hann

Tað eru ikki allar kvinnur sum duga at taka Marner, tí tær hava verið hjá honum, antin tí tær eru uppá vegin, ella til kanningar undirfrivum.

- Eg eri greiður fyri at nógvur siggja meg sum ein serling, sigur hann. Kanska tí eg eri so veggjórður. Og tað skal nan vera. Man skal hava eina meining og ikki víkja frá henni.

- Eg haldi t. d. at kvinnur ikki skulu fáa børn tá tær eru farnar um 30-árin. Tær skulu helst fáa børnini tá tær eru millum 24 og 30 ár. Helt tá eru 25 ár, tí tá eru tær í hegstá blóma. Tað sigur seg sjálvt, at eitt egg, sum er eldri eisini verður vánalig.

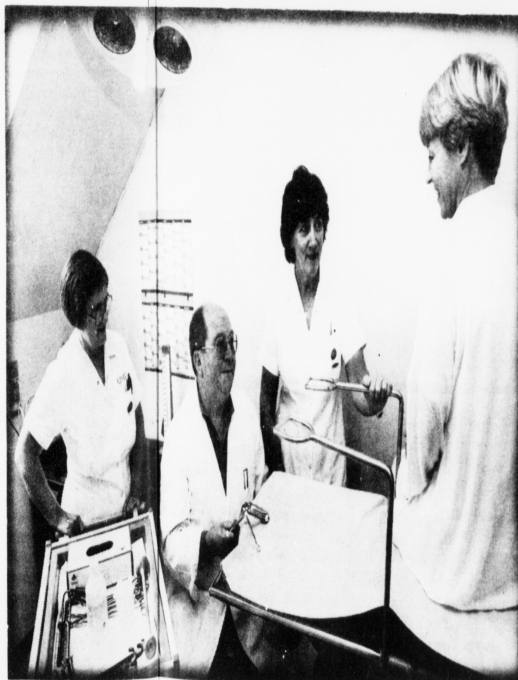
Fosturleka

Og meðan vit tosa um børn, kunnu vit næstan ikki koma útán um fosturtøku. Í dag hava vit eina danska lóg, sum sigur, at kvinnur ikki fáa fosturtøku, útán so tað stendur um liv hjá henni, at hon kann gerast sárliga brekka, ella tá hon er neytloka.

Kvinnan skal kannast av tveimum lækunum: Kom-munuleiknæmum og ser-lekna. Fleiri fáa fosturtøku tí tær eru sárliga illa fyri.

- Nógvur eru í rættuligan neyð, sigur Marner.

-Hetta er ein lóg, sum er torført at handfara. Um kvinnan litar undir tí sárliga er eingin ivi um,

Marner Simonsen man vera kendur av flestu Mykinnunum sum kvinnsjúkni á Landssjúkrahúsinum í Havn

Ljósareyð steik og gott vín

Orð:
Eyð

Myndir:
Kalmar